

Epithaphiū. iohā. Gerson.

In amicorū p̄ntia | Fuge dilecte mi assimilare capree hynnuloq; ceruorū | per alacrem amoris et sursum agētis hilaritatē | super mōtes aromati | mōtes eternos a quibus mirabiliter illuminas vbi est secretū solitudinis. serenū luminis cubiculū pacis. latibulū caliginis | in foraminib; petre in cauernā macerie | vbi sunt deserta seculorū et speciosa deserti regio pacis et lucis et terra viuentiū deserta inuia et inaquosa carnalibus/ vbi est desiderii collium eternorū vbi loqueris ad cor in multitudine magna dulcedinis amantibus te/ abscondens eos in abscondito facies tue a turbatione hominū/ et in abscondito tabernaculi tui a contradictione linguarū. Illuc ad extremū tracta et posita sola cū solo vnica cū vnico quid aliud expectem. quid orem quid insinuem a dignatione dilecti mei nisi illud ab initio osculetur me osculo oris sui.

ExPLICIT Iohānes de Gerson super canticis canticorum.

Frater Iohānes prior celestini orū lugdunensi de completionē huius operis et morte fratris sui adiunxit quod sequitur.

Compleuit iste doctor elenatus hoc opus egregiū sup canticis canticorum apud lugdunū gallie. Anno dñi. M. cccc. xlix. die sabbati nona mēsis iulij. Duodecima vero die eiusdem mēsis anno etatis sue. lxxvi. inter verba orationis spiritū deo deuote reddidit. et dulcibus nunc ut pie creditur amplexibus et osculis dilecti sp̄si p̄fruit. De quibus in his vltimis suis canticis tanta et tam sublimia mira subtilitate et affectu suauitate. dulci gutture velut odor parata modularis est. Vale mi dñe et frater et vnici tui germani celestini quōdam tibi cari in hoc cenno relictū curam apud domitium piam agere nō desiste.

Epithaphiū magistri Iohannis de Gerson.

Vocat ad plāctū/ studiū te p̄fisse. Et celebrē gēitū funere plaga fces Qui tibi nē rapit p̄clarū morte Iohānes Cancellariū in te fuit officio. Intra tuos natos nō huic silem meruere Ternere/ vel quēquā secula nostra parem. Nullū p̄agerico mēdaci me putet ista Latius vt crescat. scribere/ fama viri

Huius. teste deo. viri superauerat omne hic calamū laudis/ qd sibi ferre valet.

Primicias cui xpo dās/ indole pura Facta senex legit semina messe graui Dcia deuotans puerilia/ tunc puer ipse Brandis honestatis prodidit indicia Carnis sorde carens. etatis iter iuuenilis Transijt hinc lubricū. quo fere quisq; ruit Omne sequēs tps/ dedit alme theologie Cuius professor claruit eximius Cepit enī rectū facere/ post recta docere Ut melius voci consona vita foret Tinnula vox ei/ gestu comitata venusto: Vera suadebat. celica verba docens At quoties dura ceruix flecti reproborum Debuit. insonuit asperiore tono.

Rhetor et orator miro sermone disertio Dicta coaptauit moribus in varijs Doctrina quā fuerit. quātū arte p̄fund? Edita que fecit plurima scripta docent Scripsit ad omne gen? mulierū siue virorū Ad christum via sit quo breuiore modo Multos p̄reca tractatus/ opuscula grata Londidit. hec mox sunt decus et speculuz Sermo tenax veri. ferro penetratioz oī Semper amicus ei fluxit ab ore suo Predicat hūc p̄stās secur? et absq; timore Que sibi causa dedit aspera multa pati Propter eū natale solū linquēs pegrinus Dns se externis tradidit atq; locis Unā resumpsit gerson cognomē honestū Quod si transfertur aduena significat

Talia p̄cipia meritoz totiq; triūphos Quis finis claudet meta ve qualis erit Deu mors seua nimis subijt q̄ florida cū/ Cōtriuuit vastās/ ac cito cōminuit (cra) Tot bona furatur vna qua p̄imat hora Filum succidens impia parca feror.

Sed qd ago dñe te mors crudelē vocitauit Illi cum potius grandia dona pares Egit enī moriēs xps/ q̄ porta quietis Perpetis. atq; fores luminis introitus Hinc ipsi refero grates q̄ te spoliavit Decisusq; tuam perniciem perimit.

Quo fuerit nat? anno vel obit. retinere In promptu si vis/ calculus iste dabit Annos mille cape xpi. centū quater adde Vicenum nonum tu simul accipito Julius orbe suo lucem voluit duodenam. Lurariū requies. que sibi grata fuit Jam sexagenis terris cū liber abiret Et sextus ferme fluxerat annus ei.

Hūc cāpan? ager gall? dat parisiō: ū

Erudijt tellus. emula turba fugat
 Ast hūc dū fugeret. fouet germania felix
 Sic sibi lugdunum/ posterior requies
 Quod viuū recipit defuncti sic tenet ossa
 Imprecor vt redeat spiritus ad dñm

Aliud

Gortis in eccia bellator maxime gerson.
 Armatus gladio/ cingis ouile dei
 Viuūt scpta tua. quāuis sint ossa sepulta
 Omnibz exemplar se dāt imitabile doctis

Epithasiū scriptuz

in circūferētia sepulcri in Lugduno in ec-
 clesia scri Pauli et in tabula muro appēsa
 iuxta arma sua.

Magnū parua tenet stutibz vna iohem
 Precessū meritis gerson cognoie dictū
 Parisius sacre p̄fessor theologie
 Claruit ecclie qui cancellarius. anno
 Milleno dñi centū q̄ter/ atq; vigeno
 Nono luce perit superos iulij duodena

Epistola fratris io

hānis de Gerson ordinis celestinoꝝ dire-
 cta fratri Anselmo eiusdez ordinis sup o-
 pusculis Johis Cancellarij parisiē.

Postulasti sepius amantissime mi
 frater i t̄po/ vt ea tibi cōicāre opu-
 scula que a germano meo dño pa-
 risiē. cancellario compilata gnoscamur
 asserēs te feruētissimo amoris desiderio il-
 loꝝ studiū incubere. Pareo libēs petitiōi
 tue. tū qz nil tibi denegare q̄o. tum qz mira-
 cplacētia sicuti creberrime sū exp̄/ eadez
 amplectēs adeo vt tāta importunitate dē-
 sissimaz occupatōnū q̄bz artar/ nō potue-
 ris abduci/ qn plima ex his pp̄ia māu trās-
 scripseris/ z auide ruminādo vētri mēorie
 tenacit̄ p̄mēdaueris Crudele ḡ mi fr̄ existi-
 marē/ si doctrinā hāc saluberrimā simulagi-
 neū panē/ quē i diuers̄ tractul/ veluti q̄bus
 dā cophinis aut spoztell/ recōditū largiter
 habeo/ cfuriētī tibi z tā auide postulātī nō
 coicāre. Proinde nōne sacrilegij p̄uicerer
 si hūc doctrine thesaurū quē mihi idignissi-
 mo ei fr̄i/ p mea eruditōe/ grādi zelo p̄mē-
 dauit/ humo defossuz z absconditū retinerē
 Scia enī et thesaur̄ abscondit̄ q̄ vtilitas i
 vtrisq;. Qua isup rōe lucernā accēsā absco-
 derē sub modio/ q̄ ponēda poti⁹ erat supra
 cādelabz/ vt luceret oibz q̄ i domo sūt. Nō
 ne etiā saluator n̄r admonuit Sic luceāt
 opa v̄ra bōa corā hoibz/ vt glificēt p̄rez ve

strū q̄ i celē. Adde qz sic mihi crebr̄ absq;
 vlla palpāz adularōis nota testat̄ ē/ z aliq;
 q̄ plim vix aliqd studēdo repis qd̄ apli⁹
 fm̄ subiectā matīā tuū dilectet aim/ illūiet
 pficiatq; h̄ idē certissime p̄firmarē i memet
 agi/ si n̄ p̄tinuo fr̄nal amor suspectū redde-
 re testioniū diceret. Quid ḡ nōne p̄ferre
 volum̄ hūc nouissimū v̄l sui siles antiq̄ssi-
 mis z sc̄ssimis diuie scripte doctoribz qui
 abyssal sapie z scie sōtes scaturietes/ z i ma-
 rimos fluuios excresecētes eccliaz vniuersā
 irrigarūt z q̄ salubr̄ s̄bis docuerūt/ vite cō-
 firmauerūt exēplo miracul creberrimis cho-
 ruscātes. Quoz eq̄dē i elucidatōe diuie les-
 gis/ tāt̄ fuit labor vt incredibili studio pene
 plures ediderit libros/ q̄ exiguitas igenij
 sequentiū v̄l legere v̄l apphēdere potuerit.
 Patuit h̄ i augu. i ambro. i origene cui⁹ tot
 milia voluminū hieronim⁹ se legisse testat̄
 Absit h̄ absit vt hos relinqm̄ hoz obliui
 scamur/ vt nouis adueniētibz veteres do-
 ctōres p̄ciam⁹/ eos poti⁹ imēsīs honoribz
 attollim⁹/ nouis p̄ferim⁹. Nā ipi p̄culdubio
 sūt q̄ laborauerūt. z hi nouissimi i labores
 eoz itroierūt/ illi dētū roboze masticauerūt
 qd̄ i meat⁹ fauciu lenit hi trāsglutiūt/ illi q̄
 cumie nasaligenij z tota mēs̄ auisu cū grā-
 dei radiāte p̄itates altissimas z absconditas
 valde p̄scrutātes/ a crimie ozeten⁹ eructaue-
 rūt/ veluti siqs ex abisso t̄re pfūdissima sus-
 fossis z egest̄ igēti conamie ruderibz p̄cio-
 sissima auri v̄l argēti pōdera sustollat. hi at
 sua quis opuscula nō aliūde q̄ ex illoꝝ sentē-
 tijs sapiēt̄ crecētes/ qz forte clar⁹ seu poli-
 ti locuti sūt/ nō aliūde egisse vidēt hoz plu-
 rimi/ q̄ siqs rudē z iformē seu scabrā metal-
 li massaz/ nouit e minera pductā in splēdē-
 tē z gratorē diuerso limaēte genere formaz
 artificialit̄ educat. Nemo ḡ nouissimoz p̄-
 sumat se prioribz p̄pare. nēo illos veritate
 sua p̄tenere. Quēadmodū ab hac temerita-
 te lōge eē nō dubito fr̄ vnanimis germanū
 n̄r/ quē loqm̄ sic z dicta z facta ei⁹ oia
 testioniū p̄hibēt. Qui lz int̄ ceteros hui⁹ i
 felicissimi n̄r i t̄pis/ pace oim̄ dixerit/ veluti
 vas electissimū replet⁹ eēt spū sapie z itelle-
 ctus/ z ob h̄ a me meisq; s̄libz sepi⁹ int̄pel-
 lat⁹ fuerit/ vt fm̄ talētū sibi creditū de sc̄ptu-
 ris sc̄tis ad iformatōez moꝝ nob aliq̄ saltē
 f uo mō differere vellet/ vix tādē ad h̄ addu-
 ci potuit/ vt extra ea q̄ v̄l ex iniūcto cācella-
 riat⁹ officio/ v̄l rōe scolasticī exercitiij p̄pila-
 re coact⁹ ē pauca opuscula iseri⁹ anectata sub

• Annotatio opusculorū •

noie pprio voluerit describere. Nam moriet inde sibi fmo fiebat/ aut velut obsurdescere/ aut in aliud citi⁹ rē ducebat/ aut duris sententijs nos increpitās dicebat. **N**escitis quid peratis. Quanta qualia ve suppetūt ad manū p deuotōis exercitio insignia p/ batiſſimāq; scōz doctoz volumia/ q̄ oēm vite pfectōem salubriter z sufficiētissime p docent/ nec intendim⁹. **E**cce in p̄mptu sūt augu. sup psalteriū. **G**regori⁹ sup iob. cas/ fianus in collationibz z institutionibz patrum/ bernard⁹ sup cantica. **R**ichardus de sū. p̄iarchis z de archa mystica/ bernard⁹ iterū ad fratres de mōte dei/ hugo de oīoe/ anselm⁹ in meditationibz/ augustin⁹ iterūz in cōfessionibz z soliloquijs/ actorz preterea sūme de virtutibz z vicijs/ actor de spiritu et aīa z reliqui q̄ plurimi. **Q**uid ampli⁹ q̄ ritis/ quid veteribz nouellos fastidiosi cumulatis. **F**aciēdi plures libros nō ē finis in his in morem. in his exerceat spūs v̄r/ boz in studio v̄m desudet ingeniū/ nō in curiosis z supuaculis subtilitatē. quādā mētiētibz/ que nō implent aīm aut satiant/ sed potius pruritū accendūt auribz z a veritate tandē abducūt. **E**t alia nob dicere solit⁹ erat ob qd etiā quāsdā lectōes contra studētū curiositatē infer⁹ annotatas disse ruit. ita semp modestissimi fuit ingenij maioribz cedens nō sua quis pecciter ingerēs quēadmodū de sēmea turpi refert fabula/ quā nō puduit p ceteris terre bestijs/ fetuz ppriū veluti pulciorē ante cōspectū ionis īferre. **A**d hoc argumētā q̄ plurima per eū dictata/ ita neglexit/ vt nisi pia quorūdā cura fuissent diligēt⁹ recollecta z trāscripta nescio si vsq; modo cōparerēt. **P**atuit hoc in illis primis opusculis exercitiū sui scolasticū/ in studio theologie p̄ficiē. de nuptijs sapie/ que miro iocūdoq; artificio/ q̄tū et aliquibz p̄cipi pōt studio florētī pegit/ sū/ pro thēmate **Q**uesiui spōsam mibi eā assumere/ q̄ tū vel mala vt aiūt custodia/ vel q̄ rūdā auida rapina pdita sunt oīa. **S**ic nō bil ē in hūanis opibz stabile/ nihil duratū uū itaq; debemur morti nos n̄ra q; ait oratius. **S**ed nec mirādū vt ait aug. si caduca cadunt z mortalia moriūt. **E**t q̄r dixisse q̄r scripsisse credēd⁹ est ap̄tus paul⁹ celestīū cōsciū secretoz/ qui ab hierl̄m vsq; illiricūz mare totū repleuit euāgelio/ z tū ex oīibz vit supsunt quorūdecim eplē **S**ileo reliq; quoq; nō est nūer⁹. **D**efleāt aliq; ruinas pa-

lacioz/ laq̄atas domos erutas/ de popula/ tiones ciuitatuz/ abruta castra fortissima/ mortes si vis hoīm/ ego sūme plāgendam duco iacturā vel modicam ciuitatis noue hierl̄m/ depdita videlicet p̄clarissimoz vi/ roz p̄mētozia/ p̄tinētia verba vite doctrie q; saluberrime quibz fides catholica gigni poterat z nutrirī/ quibz in sup roborari velut arc firmissima/ edificata cū p̄pugnacul cōtra quelibz inimici seuiētis machinamēta/ z ex talibz viuacissimis efficacissimisq; sententijs/ penetrabilioribz oīi gladio accipiti/ cōfodi valebat hostis z enecari. quā p̄pter nō absq; illi⁹ subdola p̄curatōne hoc aliq̄n cōtigisse credendū est/ sicut ecōtrario libroz inutiliū z curiosoz atz p̄nciosozū multiplicatio/ que quidē p̄tra fidei nostre traditionē tanta semp prupit inuidia vt p se suosq; satellites/ eā fundit⁹ de terra tolle re/ aut saltem diuersariū heresuz veluti zizā nioz supseminatōe p̄fundere voluerit. sed o plene oīi dolo et nequicia/ nequaq; ita erit vt existimasti/ nunq; obturare poteris fontē aque viue/ salientis in vitā eternā/ si illā interdū turbidā reddideris. **N**am licet caduca sint oīa que sunt sub sole/ vt ait ecclēstias/tes/ verbū tū dñi quod sup solem est manet in eternū/ qd assidue p̄spicuas atq; suauissimas emanat aquas sapie salutaris quāz impet⁹ lenificat ciuitatē dei. **Q**uō si quis interroget qd p̄dest tanta libroz ad libros accumulatio/ z nouelloz cōscriptio/ cū iam totus orbis plenus esse videat. **P**atet respōsio primū quidē honesta occupatio est. **S**criptura quippe diuina puteus altus est cui⁹ nūq; deficiūt aque/ z quo pl⁹ exbauferis inde scaturiēdo p̄tinue largius tibi refluet. **E**st in sup velut ager vberim⁹ a quo quātūuis extra has eo feracior redibit. **R**egiones vt ait estrem vno tpe habēt vindemiā/ scriptura autē sacra semp affluit doctrina viuificāte. **R**egio q̄n meū amīz nit grāz/ z vinea postq; vindemiata fuerit humiliat. **S**criptura sacra q̄tidie meū/ et spice interpretationū non deficiūt/ quotidie vindemiatur z brotrionū spes nō desinit. **E**rgo in hac vinea dñi laborandū est assidue/ p̄posita spe mercedis immēse. **N**am q̄ elucidāt me/ ait sapia/ vitā eternā possidebunt. **D**emū ponēda est veritas p̄cipue legis diuine in medio tanq; pulcrūz aliqd **T**anq; videlicet p̄fulgidū quoddā lumen bonis amīz z delectabile/ malis aut odio

sum semp/ q̄ radiante si quid in domo dei decoruz probatūq̄ est manifestū fiat/ si q̄d autem turpe venenosumq̄ velut in angulo delitescit palā fiat et arguat. Omnia enī a luce manifestant̄ ait saluator. **A**mpli⁹ sicut in hominū corporibz videre est innumeras et diuersissimas cōplexiones aut cōditiones/ sic in animabz prospicere est. **E**cce in corporali refectione/ vt de ceteris ad presens fileam/ cōueniens sumat exemplū. **L**ernere est aliquos quos rusticos et agrestes vocamus/ cibis grossissimis vti continue/ et in his delicias cōputare/ qui tamen etatem prouectissimaz trabunt. **V**idebis alios tanta accuracione delicatiora queq̄ perquirere/ et in diuersa curiose ferri/ vt vix inueniat qui desiderū illoz vel semel libitum explete perficereq̄ valeat. **S**unt rursum alij cunctis onerosissimi/ q̄ veluti mortifera peste languentes/ ad omne quod apponitur nauseant. et omnia reprobantes vt dici assolent/ nesciūt quid volunt. **E**t alij temperiē bonam vbiq̄ retinentes/ et si alternationibz interdū gaudeant/ omnia tamen opposita cū gratiarū actione recipientes/ de omnibz edunt et dum esuriē fugent/ et ventrem vt aiunt impleant qualibz non curant. **S**imile aliquid reperire est in alimeto spiritali verbi dei/ quod nō equaliter omnibz cōuenit/ nec vno modo pascit omnes et viuificat. **E**a propter sūmus patrefamilias/ mensam sacre scripture omni generis dapibus refertissimā nobis apposuit. in qua sic celestium deliciarum copia salutaris exuberat. vt ibi sit quod pfectus comedat/ ibi quod paruulus sugat/ ibi lacteus potus quo tenera ad huc fidelium nutritur infantia/ ibi solidus cibus/ quo robustozum perfecta inuentus spiritalia sacre virtutis accipiat in cremēta. **P**ostremo non ignoratur astucie dyaboli/ cui mille nocendi artes insunt/ qui in huius etatis senio delirare multos cogit et vbi palaz seuire non valet/ insidiatur interdum perniciosius in abscondito quasi leo in spelū/ ca sua inde raptor attrahit pauperē et adeo in laqueo suo humiliat et inuoluit vt vix inueniatur quantumuis eruditus et ingeniosus/ qui sciat euoluere. propterea sicut nouis morborū generibz/ nouis remedijs occurrendū est. Ita pueris ad inuentionibz inimici salutaribz assidue doctrinaz studijs obuiandū. **H**ac pia consideratione p-

moti sunt nouissime nonnulli inter q̄s germanū hūc nūero/ quosdā tractat⁹ nouellos cudere. i quibz materias aliq̄s ab alijs etiā vtilitatis/ particulari⁹ vel enucleati⁹ p circūstātiāz varietate dilucidare conati sūt. **N**ō enī oia a prioribz modis oibz tradi vel deminari potuerūt/ ppter imēsu; chaos circūstātiāz particulariū/ q̄s multiplicari sup numerū et diuersissime variari null⁹ ignorat. **E**t quēadmodū nō oibz egris eqliter p placet i medicis/ sic nec inest oibz eqlis grā curacionū/ sed illi p̄cipue p sanitate capessenda p̄sulēdi sunt/ qui morboz qlitates vniūcūq̄ p̄scrutātes lōga artis experientia bñ de oibz norūt iudicare. **I**ta apud medicos spūales p̄portionabili⁹ repire est/ vt aliq̄z etiā nouelloz traditio vel doctrina/ pleni⁹ q̄ placidior/ securior/ et p circūstātiāz qlitate accommodatior inueniat. **N**ūc apparet cur hac etate nra plus q̄ antea/ veritates aliquę clari⁹ et iocūdius elucescūt/ vt verifictetur danielis sentētia/ p̄trāsibūt plurimū et multiplex erit scia. **D**ū enī p̄ferunt antiq̄rū dicta cū sequētibz et applicant inuicē ordine p̄gruo tūc velut in quodā suffusorio/ p̄feruēs et acutū ingeniū conflāt et erumpit veritas purissima/ eliquāda in cordibz priorū. **N**emo ḡ quipēdendo dicat nihil a modernis recipio/ quoz auctoritas nō pponderat/ q̄ dictis facta nō cōpēsāt nec moribz eoz p̄fessionē p̄gruis adornant/ vel miraculis clarēt/ sed i pluribz vita sordet et horrida ē. **N**az licet pehdolor multos luceat ecclesia tales tāq̄ degeneres et p̄ditōis filios sūt nihilomin⁹ alij potētes ope et f̄mōe/ q̄s alicui⁹ donis grē sue dotauit de⁹ vt luceāt i domo dei sic splēdor firmamētū/ et sic stelle in p̄petuas eternitates. **I**n q̄z nūero et ordine si germanū quē loq̄mur deputauero nō li iuriosus ero. **E**t traditō et doctrina/ fidē affirmo/ luculētissima atq̄ p̄batissima semper extitit/ nec vlli⁹ erroris aspgine fedata/ quā gratiorē et efficaciorē reddit mox sp̄ ex p̄ta p̄bitas/ et honestissima vite p̄uersatio. **A**ffecut⁹ doctrinā et moribz p̄is adornat⁹/ bonos iure calūit/ tolerauit malos. veritatē promouit errores est p̄secutus. et bonū cōe grandī zelo p̄secutus. que pacis sunt requirēs pacē in p̄cipio et in fine semp optans. patuit hoc nouissime in sacro cōstantien. cōcilio. in q̄ quidē tū noie karoli frācoz regis illustrissimi et vniuersitat̄ p̄ficiē. q̄z solēnis ambasiator erat. tuz noie p̄prio totis

Annotatio opusculorū

viribus laboravit/ne id ipsum scilicet quod per
 cis adeptus est/heresim extirpatio adunatum
 erat/subdola hostis malicia/dissolutus iri
 ptingeret/et instructuosum abiret/fuissetque
 nouissimus error peior priore. De hoc extat
 egregia ipsius opuscula/illuc palam conciona-
 ta. Postremo aduersus pestiferas hereses
 quatos latrat/more fidelissimi et vigilantis-
 simi canis ediderit/vel hec sola res indi-
 cium est/que veritatis tue de causa/duomo/pria
 ciuitate/cognatis/amiciis/dignitatibus/res-
 busque proprijs priuatus est/et ex illis impulsus
 ac innumeris insidijs expetitus. Propterea
 refugium aliquod/ad tempus sibi coaptauit. In
 hac pclarata lugdunensi ciuitate. in qua iam fe-
 re per quadriennium demorat/est/vitam quie-
 tissimam ducens. et tam solitaria/ut vnum ex
 heremicolis crederes/nisi que deserti recessus
 non dum petijt/sed habitat in medio po-
 puli sui mirantibus multis et inquirantibus.
 Quid hic agit tam solitarius? Cur ad pub-
 licum non procedit? Cur non ita sedatum hominum
 iurgia/que raris acriter vbiq; debachant/ut
 quid perditio hec? Sed quid agit inquitunt/
 multum aio per omnem modum. Primo quidem
 intrante ad se in domum suam/poccurrit illico
 leta decoraque facie sapientia/quam a inuente
 te quesitum sibi sponsum assumere/ibi cum
 ea requiescit et sermocinat/ tota die/que si vi-
 derit eum vel ad modicum tristem et anxium/non
 cessat blanditijs delinire/donec consolatum re-
 linquat. Non enim habet amaritudinem con-
 uersatio eius/nec tedium conuictus illius sed
 leticia et gaudium. Dehinc ne putes ipsum
 ita parietibus angusti celle coartari/ut foras
 egredi non liceat/extendit sepius dum licet af-
 fectiones in omnes fines terre/et in mari lo-
 ge/et pagratas tantis regionibus ac aspectis
 oculo rationis varijs hominum statibus nunc pro-
 speris/nunc aduersis/coaptat animi vnicuique
 que putat exiguitas valet omnibus omnia factus/mo-
 per gratiarum actiones illis applaudendo/mo-
 prijs omnibus illos adiuvando/bas exhortan-
 do/illis copatiendo. Inter hec non crederes
 quatis lacrimarum profuuijs ab intimo cor-
 dis pruentibus deflet miserabilem cladem nun-
 quam dignis planctibus ad equendam pclarissimam
 francie regni/quod intestinis et civilibus
 bellis dirupitur atrociter et vastatur/et pda
 hostibus patet/quod quidem inuictissimum pdu-
 rasset/si per cordie fedus in eo mansisset illi ba-
 tum. Ibi per dolorum tumultuatur puer contra
 senem/et ignobilis contra nobile/illuc vulgus

indoctum varios rectores sequens miseram in
 vertiginem rotam assidue. Demit insuper ama-
 rissime cum altero ieremia/videns strictionem
 populi sui/et laborum et pditionem in regali pi-
 senna. ciuitate que nuper erat urbs pfecti decoris
 gaudium vniuersae terre. Talibus suspitijs et sin-
 gultibus/tumidum cor exonerat/sedet solita-
 rius et tacet quam dies mali sunt/et postulat cum
 silentio salutare dei/si forte sit spes/si veni-
 at tempus miserandi eius/et pulchra per longum
 effugata/redeat aliquando iocundior. Ob hoc
 iuge sacrificium nostre redemptionis in altari
 non cessat offerre/rogans in spiritu humilitatis
 et aio strito ut in seruis suis iterum picietur
 dominus/et populum suum tribulationibus
 laborantem benignum respirare concedat. Am-
 plius dum libero mentis volatu in superiora
 domus placet ascendere/leuat se supra seculum
 conspiciat eminentem late patentes etheris pla-
 gas/arctumque terrarum situm/ibi videt ce-
 los celorum opa digitorum dei/lunam et stellas
 que fundauit sapientia/pulchrum equidem spe-
 ctaculum. Quod si pferat auram vel tenuem huius
 mane vanitatis/aliquando pfare/et ruinam mia-
 ri/mor ab alto desiliens/se se in ima recipit
 et in tuto locat/aut si moliente seuisissimi ho-
 stis nequicia/contra se quicquam aduersi vide-
 rit intrari/illico more spiritualis erinacii/to-
 tum se in se curuando recolligit/et ponit pes-
 tram refugium suum. ibi abscondit in abscondi-
 to faciei dei a conturbatoe hominum et tepestate
 securo munit/vallo quo grassanti stulticie
 aspirare fas non sit. Sic sobria mentis leti-
 cia decantare cum propheta licet. Oculi mei semp-
 ad dominum/quam ipse euellet de laqueo pedes meos.
 Et iterum meditatio cordis mei in conspectu
 tuo semp domine adiutor meus/et redemptor
 meus. Non igitur putes illum datam quietem male
 exequi/et inerti ocio tota die torpescere/quod
 quidem nec ipsius diei decursus interdum sus-
 ficit ad explenda que salubriter suggerit ani-
 mus/etiam nocti sepius detrahendum est.
 et in tempesta noctis hora. nunc prima/nunc
 secunda/aut tertia vigilia noctis/nonnun-
 quam media nocte surgendum ad confitendum
 nomini domini. Inter hec necesse est edu-
 lium corpori mistrare deinde somno mo-
 deranter indulgere/artus solutos/ut quies
 reddat laboris vsui/mentemque festam alle-
 net. Num tibi videtur sapienter vitam instituisse?
 Nunc et ipsum maris huius procellosi piculis
 rursus exponere. Nonne consultius est delectari in domino et vacare bone

menti/totisq; conatib; adipiscende vite p
petue opam dare/ q̄s quotidie frustra niti/
z nitēdo nō nisi odiū querere/ q̄i pueri dif
ficile corrigunt/ z stultoꝝ infinitus est nume
rus. **A**ddo q̄ sicut ipse mihi sepi⁹ testat⁹
est/ nūq; q̄ntū memit/ tāta pax cordis ala
critate p̄fruit⁹ est/ vt hoc aliquāto t̄pis in
uallo quo pl⁹ acriter in t̄ū iam sexagenariū
defecit inimic⁹/ z varijs tribulationib; est
ventilat⁹. **S**ic v̄ḡiter enūciauit q̄ ait ma
la que nōs hic p̄mūt/ ad deū ire cōpellūt/ z
p̄p̄ha testat⁹ in tribulatōe sibi multiplicat⁹ a
deo dilatātū esse. **H**oc modo exilijs p̄secu
tiones/ ingensq; furia mūdi/ hunc longi⁹
p̄pellentes/ z v̄t̄iq; dēā iūtra se restringētes
quadā antiparitas sp̄iali seruētius eū in
amozē dei/ z odiū seculi intenderūt/ z vice
cotis pulciorē z splendidiorē reddiderūt.
Quapropter etiā gloriabūdus in d̄no mi
hi dixit/ aliquādo sentire igeniū claris et
v̄naciū in esse nunc sibi q̄s v̄nāq; antea.
Hec mirū cū dicit sapiens **S**cribe sapien
tiam in t̄pe ocij/ z qui minorat actu p̄cipi
et eā. **O**b hoc etiā egregia scripsit opuscu
la/ que dū mihi nup̄ coicauit/ tā aīde ple
gi vt illoꝝ doctrina veluti v̄no meracissi
mo debrianus fuerim. **O**pt̄q; sepi⁹ aman
tissime mi frater anselme/ tibi quasi amico
meo riuāli poculū ex his tribuere. **S**ed lō
gā regionū distantia qua corpe nō animo
sepamur/ hoc ad tempus vetat. **P**ropterea
annui vt hec ipsa que nouissime vel antea
cōposuit isdem german⁹/ in tabula quadā
annotare curarē/ p̄ quā possis vel que iā ac
ceperis/ vel que tibi adhuc defunt agnosce
re. **S**imul z in hoc obsequi cordialiter vo
lens venerabilib; ac deuotissimis patrib;
meis/ fratrib; maioris carthusie/ annotatō
nē hāc affectu grādi postulātib; quib; p̄po
sitū mihi semp est totis virib; p̄placere/ spe
rans illoꝝ suffragijs apud deū nō modice
subleuari. **N**ō aut̄ eo t̄pe vel ordine quo p̄
acta sunt ordinari oīa/ sed put occurrerūt
memorie. **C**eterū qualitas materiaꝝ pote
rit vel ex themate/ vel ex tenore rubricę/ et
maxime op⁹ ip̄m si affuerit legēdo cognos
sci. **V**ale in x̄po ihu frater v̄nanimis mei me
mor. **E**t circūuagātes maris hui⁹ t̄pestuo
si p̄cellas aspiciens/ equanimi mēte cū pa
tientia sustine/ in qua sola possidem⁹ aīas.
Scriptū lugduni in monasterio n̄ro cele
stinoꝝ Anno d̄ni millesimo quadringen
tesimo. xxij. mense maij zc.

Sequitur annota

tio opusculoz Johānis cancellarij pisicē
quozū multa depierunt de multis incertū
est si z vbi sup̄sint zc.

Ollatio in primo cursu theolo
gie parisi in regali collegio nau
uarre/ z p̄sequēt in sc̄do ad deū
ceps in quadripartito lib̄o sentē
tiarū z tandem in magisterio anno etatis ei⁹
circiter. xxxij. sumpto semp hoc themate q̄
sui sponsam mihi eā assumere/ sub metha
fora nuptiaz theologi cū sapientia/ in mo
duz dyalogi/ p̄ profas z metra more boetiū
de p̄solatione mixtim p̄cedēdo.

Lectōes m̄grales sup̄ euāgelij sc̄z marcū
Egrediebant ad eū ierosolimite vniuersi.

Lectio vna de duplici logica quarū vna ē
pro speculatiuis scientijs/ alia p̄ moralib;
que rethorica noīat/ vbi de duplici v̄ locu
tionis agit **E**t erat **J**ohes v̄stitus de pis
lis camelozum.

Due lectiones vna de nō esu carnis/ quaz
ad fratres carthusiē. destinavit/ z incipit
Egregio virō **J**ohi/ altera de distinctione
verarū reuelationū a fals/ quā fratrib; cele
stinis trāsmisit z incipit **S**up̄ vnam.

Item potest p̄uen̄t̄r̄ aneci hui⁹ lectō n̄
opusculū aliud ab eodē cōpilatū de p̄batō
ne spiritūū/ z incipit p̄bate sp̄s **E**go bas
p̄sani vos aqua.

Multe lectōnes specialiter sex que redacte
sunt in modū tactat⁹/ cui⁹ titulus est de v̄s
ra sp̄iali aīe/ penitenti z credite euangelio
Reuēde in x̄po p̄r. **M**ulte lectōnes de
varijs materijs inter q̄s vna ē de theologia
mystica speculatiue traditā/ z incipit a strī
rit me p̄missio. altera de theologia practice
traditā/ incipit tractantes. **I**tem si his
duab; lectionib; addat v̄n⁹ tractat⁹ de pas
sionib; que postea edidit/ z incipit passio
nū origines p̄dest/ erit op⁹ p̄pletū z v̄n⁹ l̄s
bell⁹ de trib; **I**te sup̄ eadē p̄ticula peni
temi due lectōnes p̄tra curiositatē studentū

Item q̄dā eplē de hac materia ad m̄gr̄os
studētes in theologia i collegio nauarre.

Item opusculū de p̄fectōne z moderamē
religiōis ad carthusiē **S**ra vobis z par.

Item ad fratres celestinos opusculū d̄ so
licitudine eccl̄iasticoz **N**olite soliciū esse.

Item opusculū ad fr̄es celestinos z carthu
siē. de laude scriptoz scrutari scripturas.

Item libellus de corde continens plures

• Annotatio opusculorū Jo. Ger.

partes/de meditatione cordis/de simplificatione cordis/de directione cordis et de perfectione cordis/meditatio cordis mei.
Item libellus de tenore nostre legis vel de decem preceptis translatus in latinus. Reuerende in xpo pater.
Item regule mādatorū agam? nūc interim
Item opusculū ad rectores puerozū **S**inite paruulos venire ad me.
Item liber qui dicitur monoteseron quasi vnum ex quatuor in quo egregie fit adunatio et concordia quatuor euangeliorum et incipit vnum ex quatuor componere.
Item libellus qui dicitur iosephina metricē cōpilatus in quo etiam continet opusculum de virginali cōiugio iusti ioseph et marie in prosa/ fontem suauerunt.
Item opusculum de preparatione ad missam dubitavi frequenter.
Item aliud de cognitione castitatis q̄ pōt cōueniēter p̄dicto anecti **S**cripsi sup̄ rē.
Item libellus de gradibz veritatum sacre scripture declaratio cōpendiosa.
Item de probatione doctrinarum.
Item egregius liber de consolatione theologie per modum dyalogi metro et prosa constans. quecūq; scripta sunt.
Item dyalogus apologeticus eius colloquutores sunt volucer et monicus put in p̄cedenti seruati est/ et cōueniēter adiūgi potest p̄dicto libro vt sit vnus/rem inquiris.
Item triceloquium astrologie theologiae sapientiam a domino deo est.
Item opusculum ad confessorē regis p̄ instructione ip̄ius clari et erudito viro.
Item opusculū de quibusdā scrupulis tpe scismatis ecclesie ad tollendū quozūdā.
Item trilog⁹ in materia ecclesie sepe nūero.
Item p̄positio facta coram petro de luna ex parte vniuersitatis parisiē. pro restrictione obedientie/benedic hereditati tue.
Item sermo coram eo in die circūcisionis apparuit gratia dei.
Item opusculum de vnitāte ecclesie cōpositum tpe quo celebrandū erat conciliū p̄sanum vnitatis ecclesiastice tractatoribz.
Item p̄positio coram anglicis ex pte vniuersitatis parisiē instanti p̄dicto concilio pisano congregabūtur filij israhel et iuda pariter.
Item egregi⁹ liber d̄ potestate ecclesiastica
Item libellus de de auferibilitate sp̄sī ab ecclesia/ veniet aut̄ dies cū auferet sp̄sūs.

Item de statu pape et minorum prelatozū par quā omnes.
Item opusculum de concupiscendo prelaturam cui annectitur aliud contra statum pompaticū prelatozū.
Item epistola ad magistrū vincentiū ordinis predicatorū contra sectam se flagrantissimam. tanta de virtutibus tuis.
Item determinatio questionis an liceat a papa appellare vbi ponuntur etiā articuli theologie cōpositi contra petrum de luna. Querit vtrum hec assertio sit catholica.
Item volumen in quo cōtinentur plures sermones eius in concilio constantiensi/ ambulate dum lucem habetis
Item volumen in quo continētur multa scripta eius contra p̄positionē magistri iohannis bannis pui/ occasione erroris contra illud preceptum **N**on occides.
Item opusculū contra errorē de coicando laycos sub vtrazq; specie **O**blatur⁹ iuxta.
Item libellus qui dicitur de canticis/ beati qui audiunt.
Item tractatus vtilis de contractibus.
Item volumen in quo continetur multi sermones eius ad clerum specialiter in vniuersitate parisiē.
Item volumen in quo recolliguntur multa breuia per ipsū edita de diuersis materijs vt patet in tabula/ et potest intitulari/ multa breuia et vtilia a cancellario parisiē.
Item opusculum quod dicitur cantica p̄ peregrini in metro incipit **E**heu purgent in quo continetur breue testamentū peregrini in prosa incipiens/ sicut homo qui.
Item dyalogus de quolibet.
Sequit̄ annotatio opusculoz ei⁹ gallico
Volumē in q̄ cōtinent̄ f̄mōdes ei⁹ ad pplm
Item tractatus de monte cōtemplationis ad quinq; sorores eius in celibatu cōiuuētes apud remis metropolim gallie
Item de decem preceptis.
Item ali⁹ tractat⁹ de mēdicitate sp̄iali sub duplici tractatu et i more dyalogi f̄m speculatiua et practica c̄ in itū ē maparema mise
Item ad easdē sorores de tētarōibz. (rabile
Item ad easdē de distinctione peccatoris mortaliū a venialibz/ qui vien cōfidere.
Item f̄mo de passione dñi/ ad deū vadit
Item opusculū d̄ romāciū de rosa. (par
Item p̄positio corā r̄ge viuarrex. et alia veiet
Item libell⁹ in q̄ recollecta sūt mltā breuia et vtilia ab eodē p̄posita vt p̄z in tabula.

Subscribuntur per

me iacobū de ciresio tituli quorū dā opusculorum dñi mei dñi Johis cācellarij parisiensis. cū quibusdā annotationibus p dño osivaldo de domo maioris carthusie vbi iam posita est. **T**ractat⁹ de nō esu carniū parisi⁹ legēdo pposit⁹ añ annos dñi. M. cccc. **T**ractus de distinctione reuelationū circa idē temp⁹ lectus. **T**ractat⁹ de pbatōe spiritū in constātia post longe ppositus. **T**ractat⁹ sup magnificatōnes multos particulares tractat⁹ pposit⁹ lugduni sic apparet ex tenore eius. **P**recipū inter particulares tractat⁹ apparet sibi non sup illo siculo esuriētes. **P**laceret vt multiplicaret seorsuz cū additionibus duoz aut triū opusculorum vñ ē ptra boemos de nō coicando laycos sub spē sanguinis. **A**liud est de preparatōe ad missam sub x. p considerationibus priedem ppositū ad sciendū q̄liter et quousq̄ pollutio nocturna celebratōz impediret d necessitate. **T**ertii addi posset de symonia videlicet si et qñ celebrare missas p pecunia sit symonia cū. **T**ractat⁹ alius est seorsuz de solatōne theologie pposit⁹ in almania post cāliū pstatie imitat sed a lōge boetiū sicut fatebat⁹ et cū supponebat. **T**ractatus heroicis v̄sibus de laude iusti ioseph virginis sponsi marie/circa idē temp⁹ edit⁹ alme ioseph p̄iarcha sacer. **C**ollectoriū quorū dā centilogiorū de diuersis materijs de quibus aliq̄ sit mētio in grādi tractatu seu libro vel collectorio de magnificat. **E**t in speciali iungit tractat⁹ principalis de v̄bo et hymno glie p intellectu psumato fm theologia mysticā versiculi isti⁹ glia p̄i et filio **T**andē p monimēto vacue senectutis sue pformiter ad ānos disciplināris exercitātōnis in pueritia ppositū est opus metricuz sup magnificat⁹ versibus exametris et p̄t̄b̄a metris/hoc ē carmie elegiaco. p multa versū millenaria/magis ad p̄p̄ij ingenij resolutōz circa matias difficiles et apices theologie maxime p anagogiā quā vt docerent indocti q̄uis inspectio et studiū cū modestia nō nocebūt cupidis quibuscūq̄ q̄ fm pietatē est veritatis. **P**roinde sūt in p̄noia tis et alijs opusculis/plurima p varietate legendū documēta/ quoz maxima ps ē p vacare volentibus et valentibus ociose p̄t̄p̄lacioni tam fm intellectū pformiter ad phisicam et scholasticā theologiā/ q̄ fm aspectū

iuxta mysticā et christianā theologiā/ q̄ sol⁹ docuit sp̄s sanctus p os pauli et scripturas dionysij/ quales in vnū iungere et cōcordare p̄cipua fuit actoris intētō p̄noiat. **Q**uo circa si fuerint inuente/ quedā doctrine nimis abhorribiles vel extranee p simplicibus et exterioribus disciplinis/ poterūt ille placēs et vtilēs esse ceteris vel secularibus vel scolasticis vel monasticis/ q̄b̄ ocū q̄rēde vitatis cū exercitio studioso a iuēntute mat⁹ inest. **D**eniq̄ mēsa fercul⁹ habūdās ē et agere plātū assumar vñ usq̄sq̄ qd sibi visū fuerit ad aptādū facta coicātōe finali sine liuore vel tepore. **D**eniq̄ vult petit et rogat idē iohes cācellari⁹/ q̄ absq̄ difficultate vel scrupulo venerādi p̄res et fr̄es carissimi d̄ ordie celestioz i uniuersū. cōicēt p̄dē simplr et libere oia et filia opuscula sua/ q̄ apd eos sūt honorādis p̄rib⁹ et dñis de domo maiore carthusie aut ad mādātū eoz cū bona fide r̄stitūē di tpe et loco put coicātōnis q̄litas exegerit cit⁹ aut tardi⁹ r̄stitūēdi put intēdit signifi care idē. d. c. et iam significauit. **E**st et idē celestis p̄testimonio sufficenti scedula manu sua subscripta. **A**nno. M. cccc. xxx. aprilis

Venerabili p̄ri fr̄i Johi de gerson p̄ori celestioz lugdun. i oibus singularissio **V**enerabil⁹ p̄i recōmēdatōe p̄missa i eo q̄ abstergit oēm lacrimā ab oculis suoz margaritarū hic nup̄ i ecclia eminēt⁹ rutilatē in vigilia margarete v̄gis ei⁹ gliose hospitis describitis migrasse/margarita eē p̄cupierat dū ad buc tenera et iuuenili carne tegeret⁹ et margaritā inueniēs v̄didit oia q̄ i carnis desiderijs habuit vel h̄re potuit vt emeret agz illū cui⁹ iā pie credim⁹ cū b̄tm eē possessore altera si n̄ falloz repromissio p̄iarche n̄ro abrahe facta a deo venerabil⁹ p̄i vob p̄cessa est/ ille nāq̄ deo p̄i carnē suā i vnico filio ymolās/ angeluz ne iugulū filij admitteret inueit/ vos h̄o deo filij p̄i oipotēti carnē p̄ziā i vnico germano p̄mitto inq̄ te oipotēti deo carissime frat ne iugulū sathane inueniret angelū pie credo deū inueit/ et cū altā margarita v̄gie ei⁹ patrona et hospite lucidas sedes accepit. p̄ueniebat nāq̄ mēs ei⁹ deuota margarite v̄ginis votis/ illa dracō nē vicit/ et crepuit victus. **I**ste filij vicit toruosuz serpentē/ et ab eo supat⁹ remāsit p̄fus/ illa crudelitātē olibrij superauit. **I**ste olibrias vestes vt legalē sequar sapientiaz

Epistola ad priorē celestinorū.

osno desperit. **F**ouerat enī plene nō pins
pater/ q̄ qui mollib; vestiunt in domib; re
gum sunt/ dixisseq; libeat post tantos secu
li hui; honores/ vbi prim^o pater alme vni
uersitatis p̄ficiē. re et noīe ac merito existe
bat/ que int̄ ceteras vniuersitates sic sydus
radiat matutinū/ vbi tantis rerū copijs et
beneficioꝝ valorib; abundabat. p̄ veritate
longū passum exiliū/ etiā interdū in lingua
q̄ nō nouerat apostolica fretus doctrina/
sciuisse simul abū dare et indigere/ vicisseq;
vicia et seruisse virtutes/ p̄fuisse hereses/ et
exaltasse veritates/ in xp̄icis gloriosa cōfes
sione et sua pegrinatōe deuote obijisse/ mar
tyrio nō carere/ multos nāq; sanctos legi
mus et in cathologo martyrū describimus
qui soli passi sunt exilia/ q̄ si lucidas sedes
accipiens p̄ciuis celestis effectus est/ quia
gaudiū est angelis de loco p̄uaricationum
aias et carne assumi sue ciuitatis cōsortes.
vos pater venerēde qui re et noīe celestin^o
estis/ et cui^o cōuersatio in celis est/ nō dicaz
gaudiū panē qui corroboret et p̄firmat cor
dominis cū fletu miscere/ sed fletus in gau

dia et risus oīno commutare debetis. **N**ec
illa vos moueat semp colende patris rō/ q̄
nodosas dissoluebat questiones/ et in hoc
vobiscū p̄ueniā q̄ post se nō reliquit simi
lem sibi/ sed in agro semp p̄ficiens dñico/
incessabili calamo scribens posteris ambi
guitates plimas submouit/ scripta sua re
uoluentiū mentes eleuauit/ et p̄ acūmē sui
eminentis ingenij tenebras fugauit. **S**u^o
vtriq; erā/ et qd̄ viuā vobis placebo/ ip̄o au
ctore qui oīm est salus/ in quo bene et diu
vos valere popto. **S**criptuz ternandi die
xvij. Julij. **A**rchiep̄s lugdunensis.

Finiunt operā can
cellarij parisiēsis doctoris christianissimi
magistri Johānis de gerson. que vt frugē
lectori vberimā serant/ emendatissima li
ma castigata fuere. Anno domi. **M**. cccc.
lxxxvij. Idus vero mensis **S**eptembris
octauo.

Fragment of text from the left page, including the word "definitio".

Fragment of text from the left page, including the word "opini".

